

**Sprawozdanie z realizacji
Programu Wspierania Rodziny
dla Miasta Wałbrzycha
na lata 2019-2021**

Wałbrzych, luty 2021

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY

Działania podejmowane w ramach Programu Wspierania Rodziny i kompleksowego wsparcia kobiet w ciąży i rodzin skierowane są do rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, dotkniętych przemocą, problemem uzależnień, jak również dla kobiet w ciąży, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej, kobiet w sytuacji niepowodzeń położniczych oraz wsparcia rodzin dzieci, u których zdiagnozowano „ciężkie” i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą ich życiu, która powstała w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

W 2020 roku na 1134 rodzin z dziećmi objętych wsparciem tut. Ośrodka, z problemami opiekuńczo-wychowawczymi borykało się 380 rodzin. Procedura „Niebieskiej Karty” prowadzona była w 54 rodzinach.

Przyjęty Program zakłada kierunki działań, dzięki realizacji, których nastąpić ma:

- utrzymanie dziecka w rodzinie, bądź jego powrót do rodziny biologicznej poprzez podniesienie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych,
- poprawa funkcjonowania rodziny oraz warunków rozwoju dziecka w środowisku rodzinnym,
- przeciwdziałanie marginalizacji społecznej rodzin dysfunkcyjnych,
- diagnozowanie i monitoring skali potrzeb i problemów rodzin,
- integrowanie i doskonalenie lokalnego systemu wsparcia rodziny, w tym kompetencji kadr działających na rzecz dziecka i rodziny,
- uwrażliwianie i aktywizowanie środowiska lokalnego na potrzeby dzieci i rodzin dysfunkcyjnych,
- promowanie rodziny, jako priorytetu w pracy instytucji i służb działających na jej rzecz,
- udzielanie niezbędnego wsparcia kobietom w ciąży i ich rodzinom zgodnie z ustawą „Za życiem”,
- pozostawaniu w gotowości przez asystenta rodziny do realizacji wsparcia dla kobiet i rodzin wynikających z ustawy.

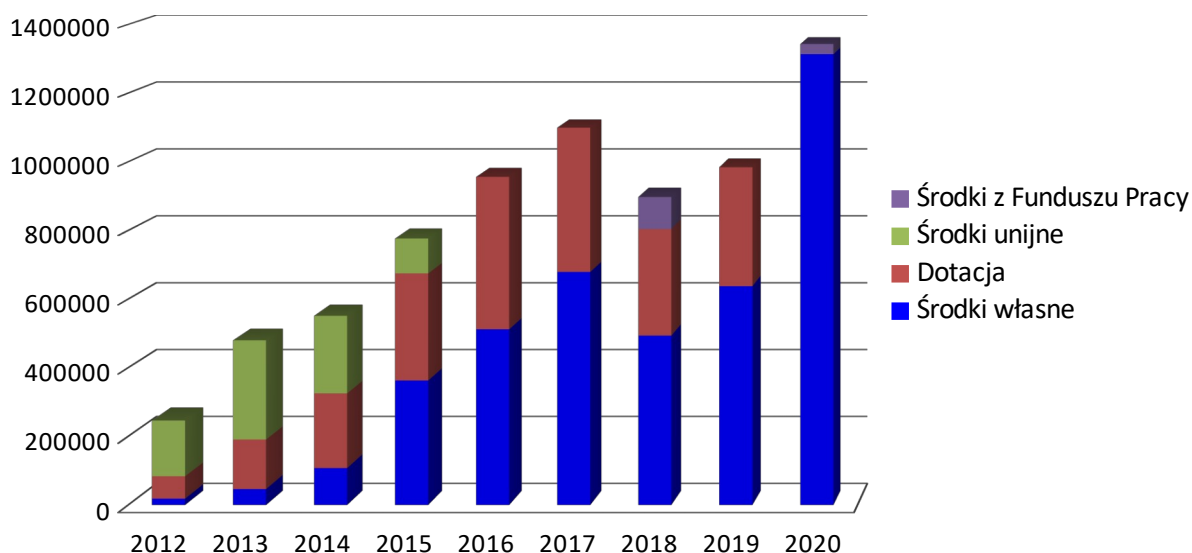
Program Wspierania Rodziny na lata 2019-2021 ustanowiony został Uchwałą Nr III/31/2018 Rady Miejskiej Wałbrzycha z dnia 27 grudnia 2018 r.

Program realizowany jest przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wałbrzychu, a jego monitorowanie odbywa się na bieżąco przez analizy jakościowe i ilościowe oraz sporządzenie corocznych sprawozdań i przedkładanie ich Radzie Miejskiej Wałbrzycha w terminie do 31 marca każdego roku.

Pomoc asystenta rodziny

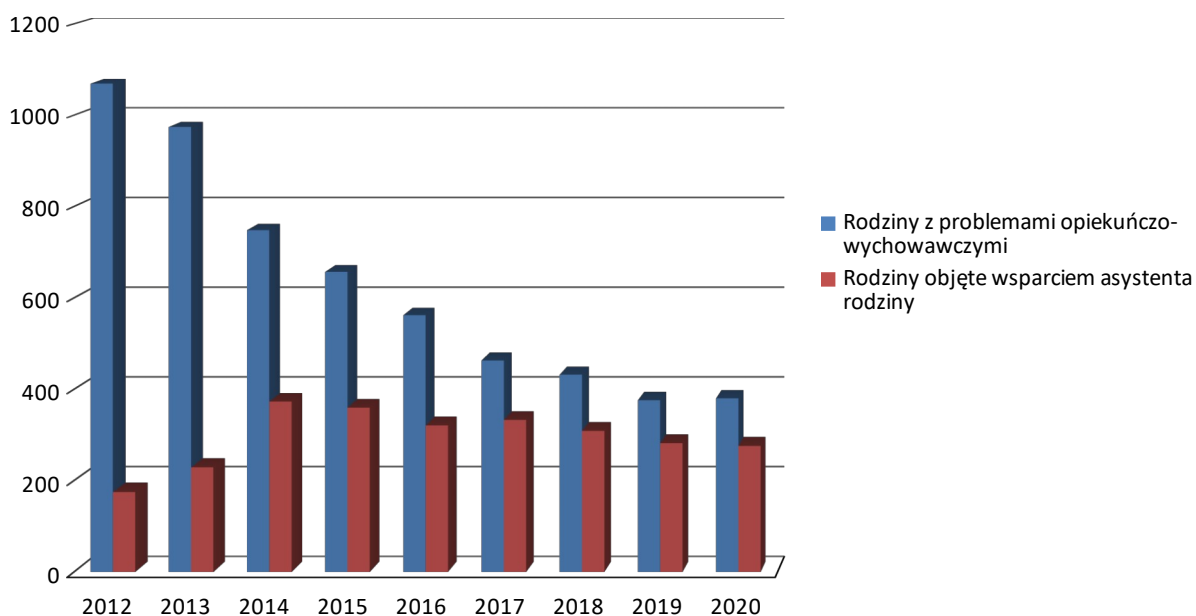
Od 01.01.2020 r. do 31.12.2020 r. w Dziale Wspierania Rodziny zatrudnionych było 25 asystentów rodzin, z czego na dzień 31.12.2020 r. pozostało 21 asystentów rodzin (4 asystentów rozwiązało umowę o pracę, 1 asystent zmienił stanowisko pracy na stanowisko pracownika socjalnego). Zgodnie z obowiązującą ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz ustawy za życiem asystent rodziny pracował nie więcej niż z 15 rodzinami, średnio miał pod opieką 11 rodzin.

Środki finansowe na zatrudnienie asystentów rodziny według źródeł finansowania

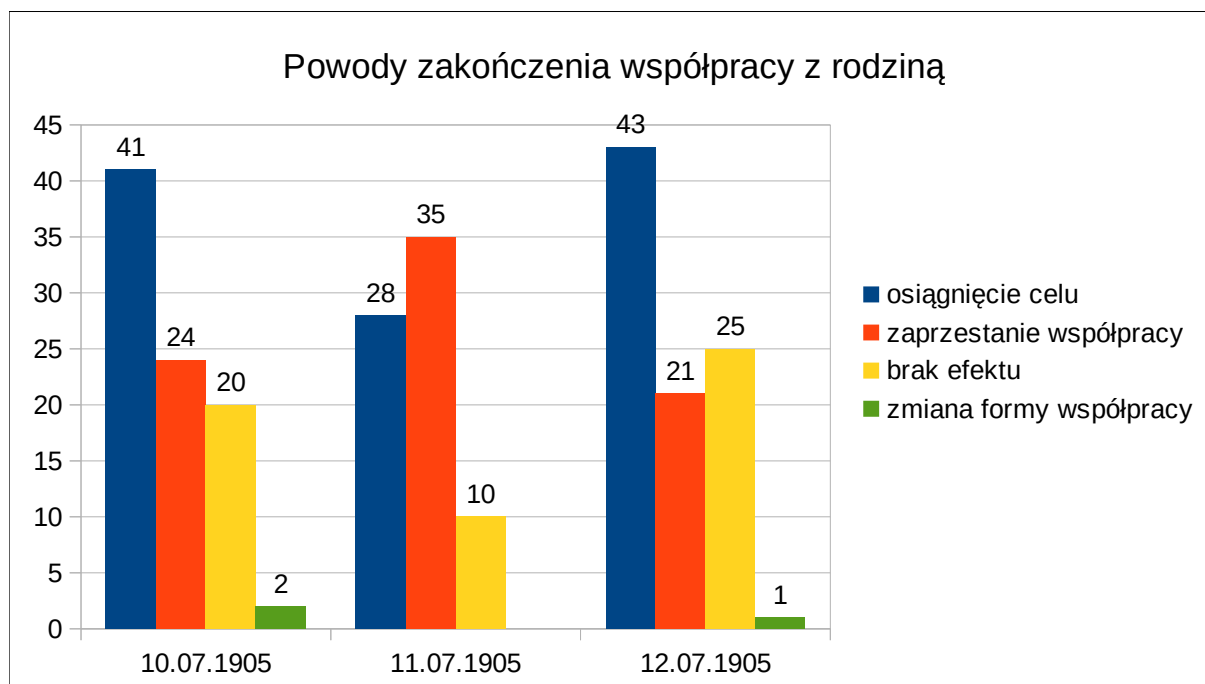

Gmina utrzymuje od 2016 r. stałą liczbę asystentów, którzy finansowani są ze środków Funduszu Pracy i środków własnych Gminy.

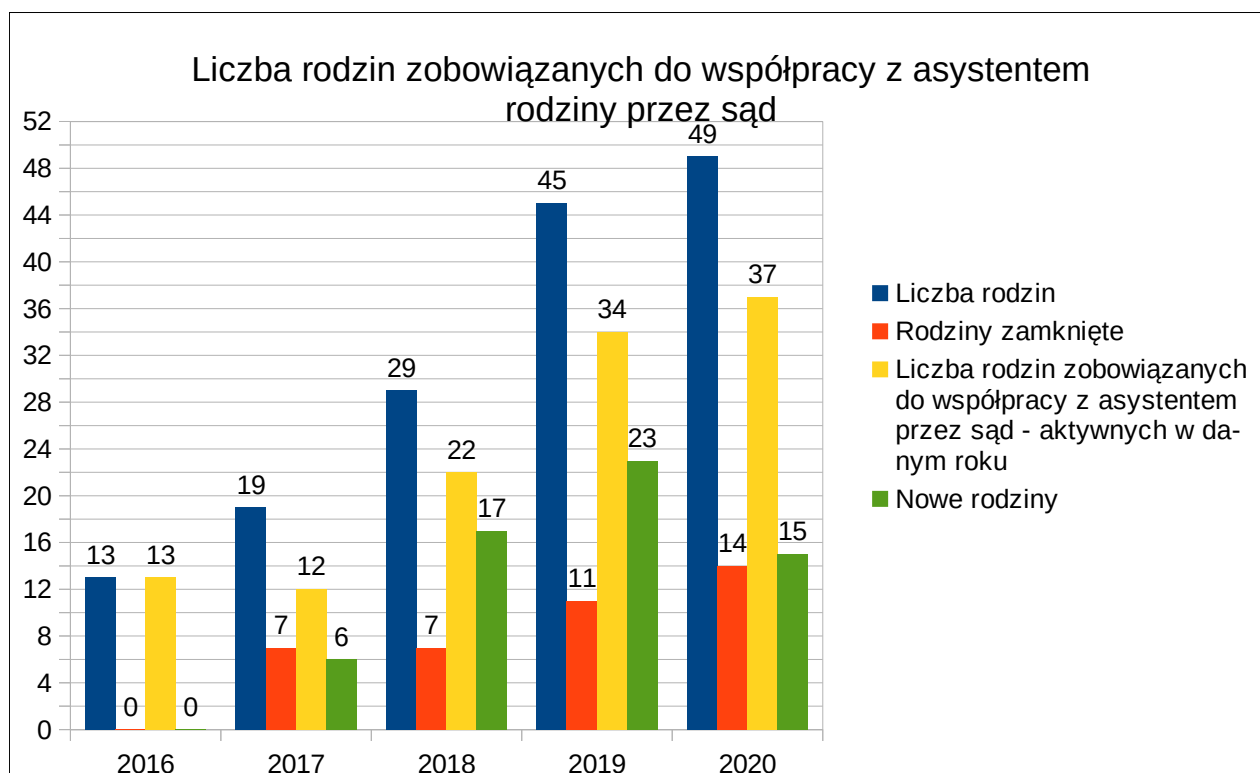
Liczba rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi w stosunku do liczby rodzin objętych wsparciem asystenta

W 2020 r. asystenci rodzin spośród 380 rodzin ze zdiagnozowanymi problemami opiekuńczo-wychowawczymi, objęli wsparciem 276 rodzin. Na 31 grudnia 2020 r. wsparciem asystenta objętych było 186 rodzin.

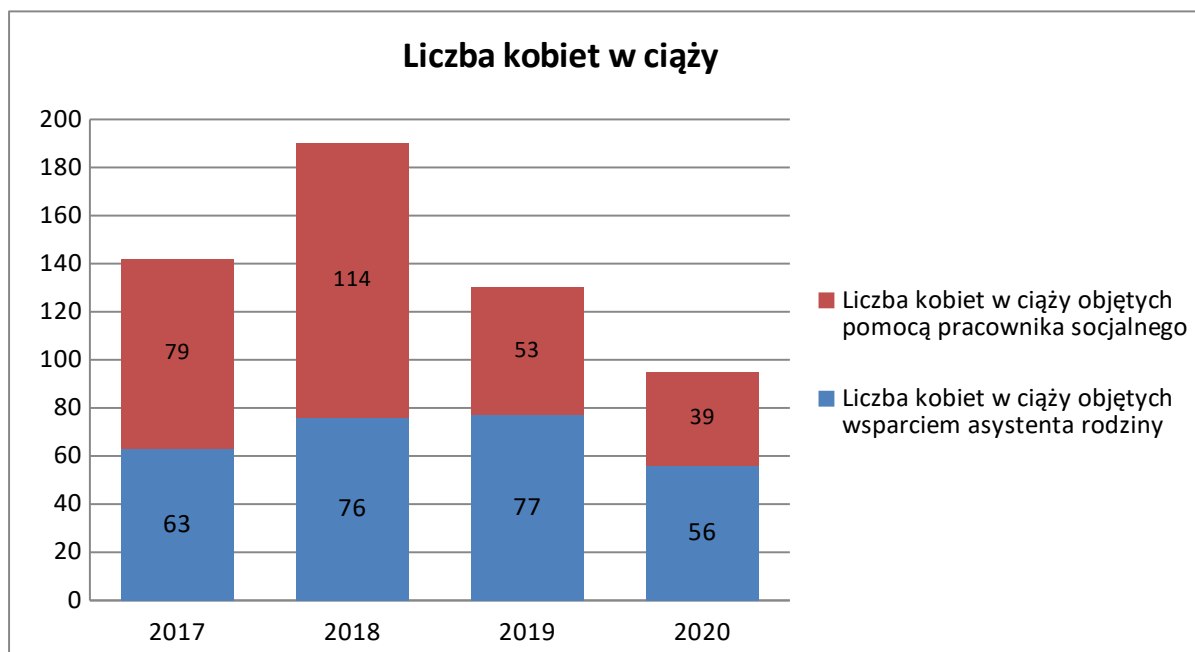

Współpraca z asystentem jest możliwa tylko po wyrażeniu zgody przez rodzinę, a praca asystenta ustaje wraz z osiągnięciem przez rodzinę zdolności do prawidłowego funkcjonowania lub nie wyrażania przez rodzinę zgody na współpracę. Sąd może zobowiązać rodziców biologicznych, jak i samego małoletniego do określonego postępowania, w szczególności do pracy z asystentem rodziny, bądź realizowania innych form pracy z rodziną. W 2020 r. Sąd zobowiązał do współpracy z asystentem 15 rodzin. W sumie w 2020 r. z 49 rodzin zobowiązanych do współpracy przez Sąd zakończono współpracę z 14 rodzinami.

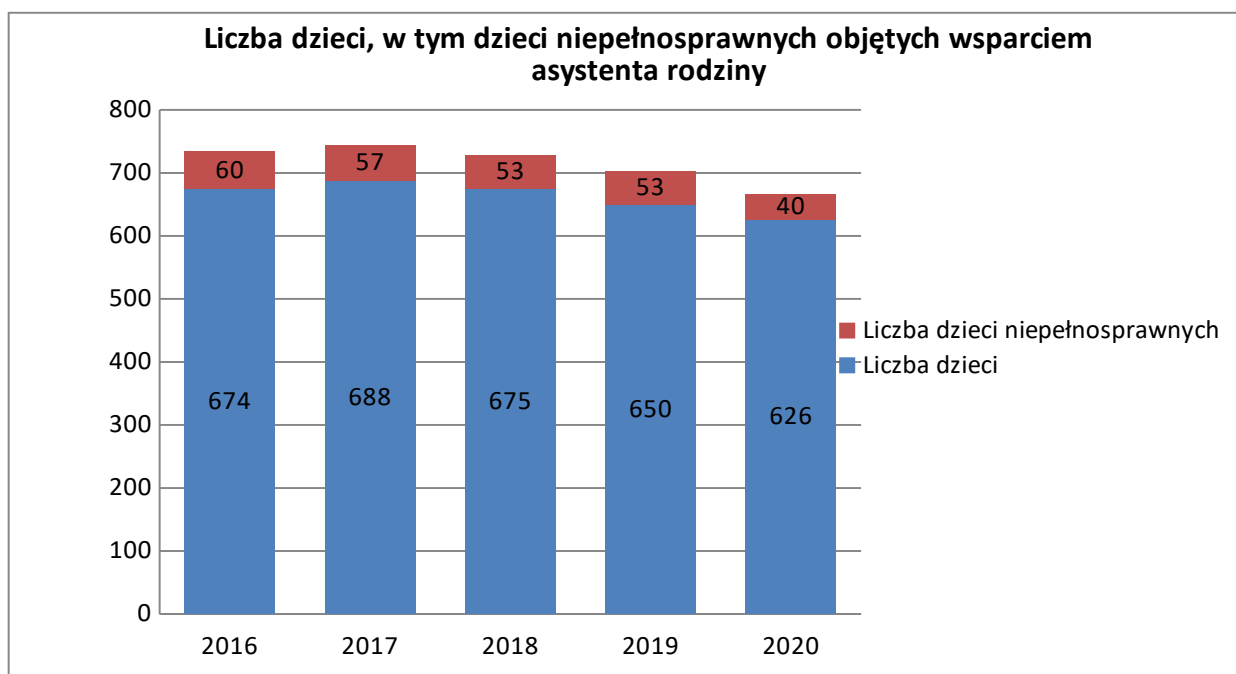

Wsparciem zgodnie z ustawą za życiem objęto 95 kobiet w ciąży, z czego bezpośrednio z asystentem rodziny współpracowało 56 a 39 było objętych wsparciem pracownika socjalnego. Od czerwca do września 2020 roku asystenci rodzin motywowali kobiety w ciąży do uczestniczenia w zajęciach w „Szkołe Rodzenia” przy Szpitalu Ginekologiczno-Położniczym. Ponadto zgodnie z realizacją ustawy „Za życiem” przeprowadzane były przez asystentów rodzin pogadanki dla kobiet w ciąży w Centrum Aktywności Lokalnej oraz w Centrum Wsparcia Socjalnego.

Asystenci rodzin zorganizowali II edycje warsztatów dla kobiet w ciąży i matek z dziećmi pt. „Świadome macierzyństwo”. W warsztatach wzięło udział 21 osoby. Celem warsztatów było podniesienie świadomości matek w „roli rodzica” oraz przygotowanie się do prawidłowego sprawowania opieki nad noworodkiem.

Wsparciem asystenta rodziny objęto 626 dzieci, z czego 40 dzieci to osoby niepełnosprawne.

W związku ze zdiagnozowanymi problemami opiekuńczo-wychowawczymi na konsultacje:

- do pedagoga skierowano 252 osoby,
- do psychologa skierowano 168 osób.

W warsztatach dla rodziców prowadzonych przez pedagoga wzięło udział 33 osoby w tym 30 kobiet i 3 mężczyzn.

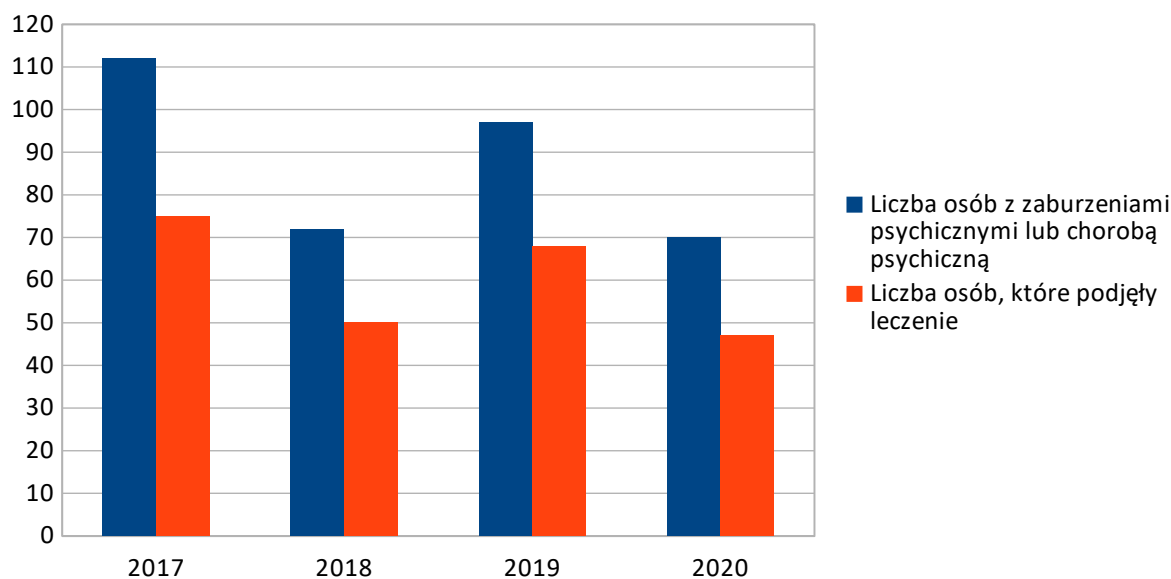
Choroby lub zaburzenia psychiczne występowały w 70 rodzinach.

- leczenie podjęło 56 osób.

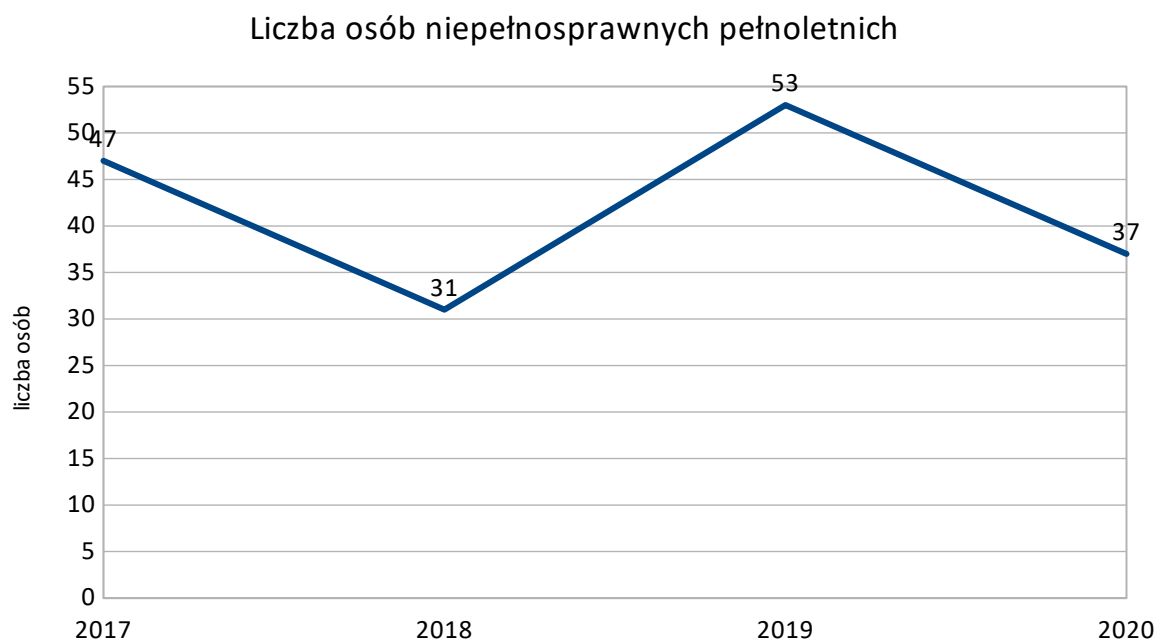
Uzależnienie od alkoholu i narkotyków występowało w 181 rodzinach.

- leczenie z uzależnienia od alkoholu podjęło 56 osób,
- leczenie od środków psychoaktywnych podjęły 23 osoby.

Liczba osób z zaburzeniami psychicznymi lub chorobą psychiczną

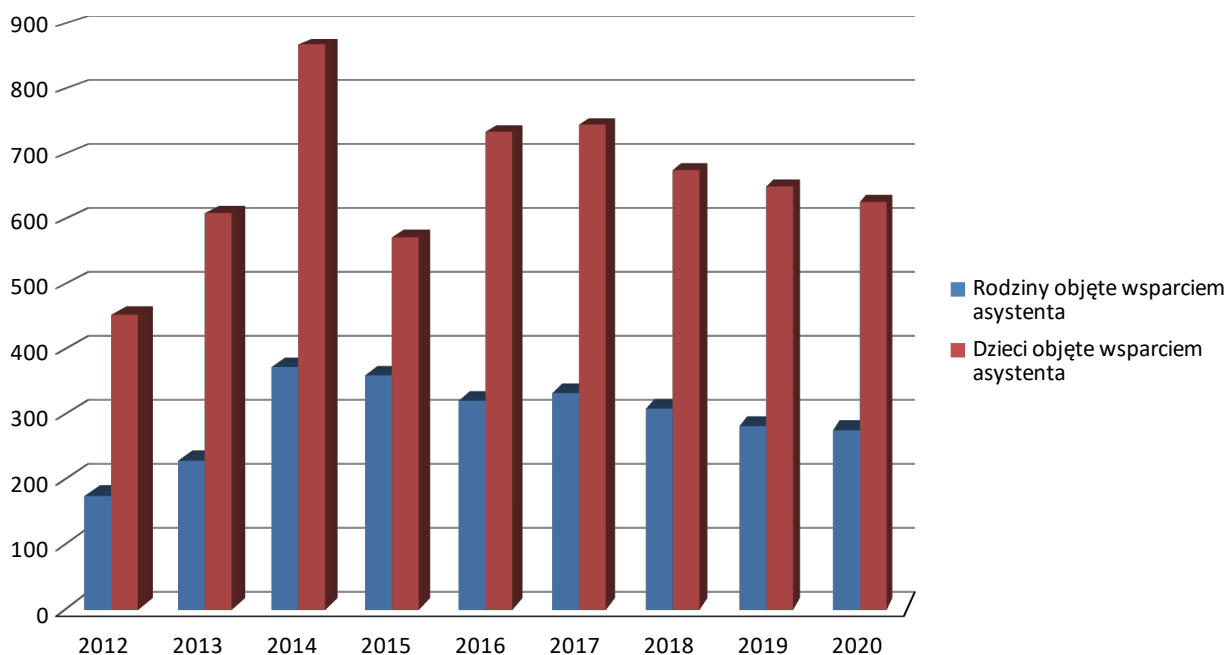
W 2020 roku na 276 rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny niepełnosprawność wśród osób dorosłych występowała w 37 rodzinach. Bardzo często niepełnosprawność rodziców, opiekunów dzieci powoduje znaczne trudności w pracy z rodzinami i przyswojeniu podstawowych umiejętności opiekuńczo – wychowawczych. Asystenci rodziny podejmują szereg działań mających na celu kompleksową pomoc tym rodzinom. W niektórych przypadkach dzieci jednak zostają objęte pieczęcią zastępczą, do czasu podjęcia przez nich stosownych, efektywnych działań i współpracy.

W celu realizacji zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz ustawy „Za życiem” asystenci rodzin udzielali wsparcia poszczególnym członkom rodziny, prowadząc w rodzinach treningi podnoszenia kompetencji opiekuńczo-wychowawczych, prowadzenia gospodarstwa domowego, rozwiązywania problemów w relacjach interpersonalnych, gospodarowania budżetem domowym, budowania własnej samooceny i poczucia własnej wartości, aktywizacji zawodowej.

W 2020 r. wsparciem asystenta objęto 276 rodzin oraz 626 dzieci przebywających w tych rodzinach.

Rodziny i dzieci objęte wsparciem asystenta rodziny

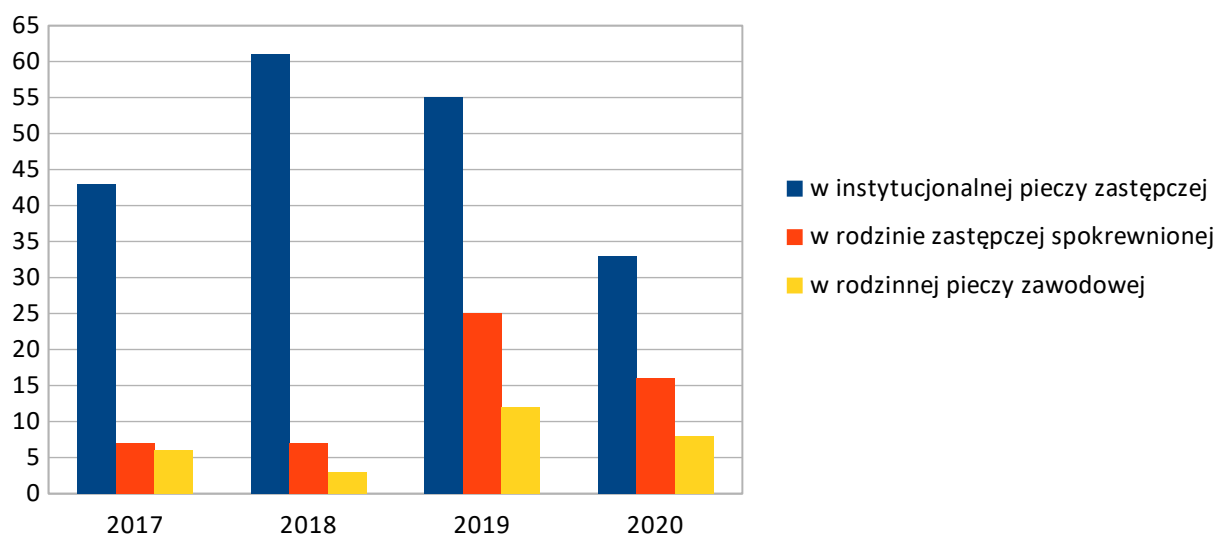
Asystenci rodziny pracują w systemie zadaniowym. W swojej pracy wykorzystują bezpośrednią pracę z rodziną i jej poszczególnymi członkami jak również pracę metodą grupową, wykorzystując różne modele między innymi formę warsztatową. Asystent rodziny ułatwia rodzinom wypełnianie ról społecznych, w celu doprowadzenia do osiągnięcia fundamentalnej stabilizacji życiowej. Rozpoczynając współpracę z asystentem, rodzina podpisuje wspólnie sporządzony plan pracy, który zawiera cele wynikające z wniosku i wskazań do pracy pracownika socjalnego. Zgodnie z ustawą „Za życiem” dla kobiet w ciąży, które wyrażają zgodę na wsparcie asystenta o tworzony jest indywidualny katalog możliwego wsparcia. Asystenci rodziny głównie pracowali nad podniesieniem przez rodzinę kompetencji opiekuńczo-wychowawczych, podjęciu stosownego leczenia z uzależnień oraz podjęciem działań zmierzających do zapewnienia dzieciom prawidłowego rozwoju jak i pozostania w rodzinach biologicznych.

Dział Wspierania Rodziny ściśle współpracuje z Działem Pieczy Zastępczej jak i Zespołami Pracy Socjalnej tut. Ośrodka oraz z innymi specjalistami. Asystenci rodzin starają się poprzez swoją pracę nie dopuścić do umieszczenia dzieci poza rodziną w placówkach opiekuńczo-wychowawczych lub rodzinach zastępczych. Wśród głównych powodów zabezpieczenia dzieci w pieczy zastępczej należy wymienić:

- nadużywanie alkoholu – 18 dzieci,
- zażywanie środków psychoaktywnych – 14 dzieci,

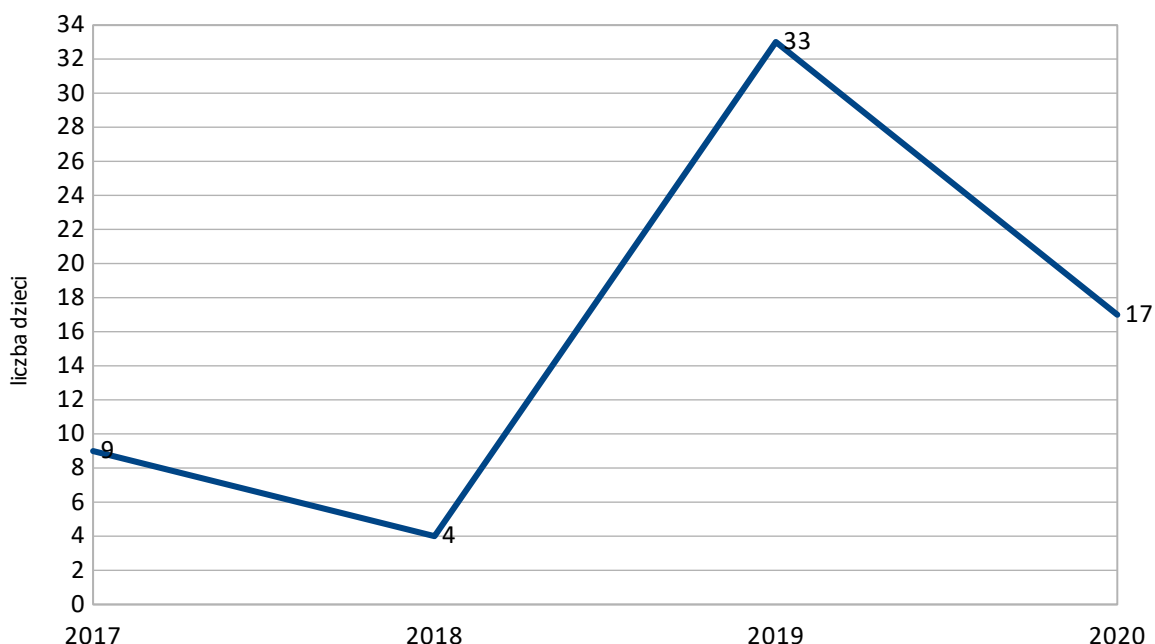
- przemoc wobec dzieci – 9 dzieci,
- braku podstawowych kompetencji opiekuńczo-wychowawczych i współpracy z asystentem rodziny - 8 dzieci.

Liczba dzieci zabezpieczonych w pieczy zastępczej

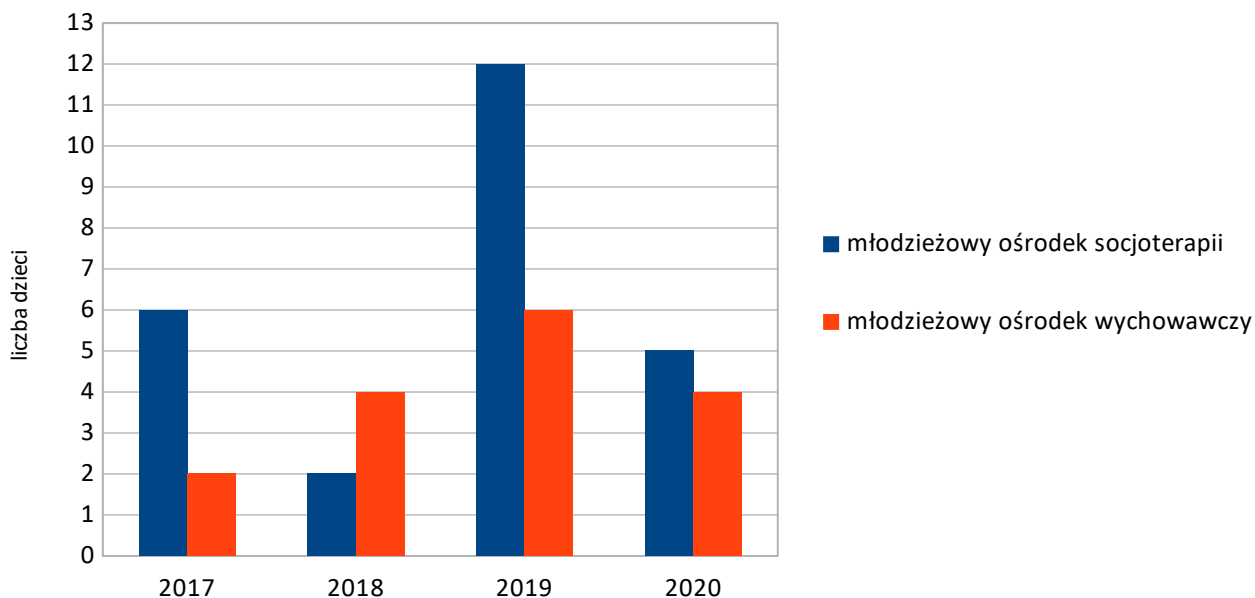
W przypadku dzieci przebywających w pieczy zastępczej, rolą asystenta rodziny jest podjęcie działań na rzecz ich jak najszybszego powrotu do rodziny biologicznej. W 2020 r. do rodziców biologicznych powróciło 17 dzieci.

Dzieci, które powróciły pod opiekę rodziców biologicznych

Asystent rodziny współpracuje również z wieloma instytucjami działającymi na rzecz rodziny: kuratorami, wychowawcami i pedagogami ze szkół, przedszkoli, świetlicami, placówkami ochrony zdrowia, policją, Młodzieżowymi Ośrodkami Wychowawczymi, Młodzieżowymi Ośrodkami Socjoterapeutycznymi, strażą miejską „Patrol szkolny”, która dwukrotnie uczestniczyła w dowożeniu dzieci do szkół oraz organizacjami pozarządowymi, Fundacją Rozwoju Ekonomii Społecznej (7 Niebo, Zielony Zakątek), Stowarzyszeniem Uniwersytetu III wieku, Fundacją Imago.

Liczba dzieci umieszczonych w MOS i MOW

Asystenci rodziny udzielali wsparcia, motywowali i podejmowali działania mające na celu poprawę funkcjonowania rodzin. Prowadzili warsztaty między innymi podnoszące umiejętności opiekuńczo-wychowawcze, świadomego macierzyństwa.

Członkowie rodzin kierowani byli do pedagogów, psychologów i innych specjalistów. Asystenci motywowali podopiecznych do podnoszenia kwalifikacji zawodowych poprzez uczestniczenie w szkoleniach, stażach celem podjęcia zatrudnienia, motywowali do podnoszenia samooceny poprzez udział w warsztatach. Rozwiązywali problemy mieszkaniowe, materialne, zdrowotne, prawne, rodzinne, uczestniczyli w każdym aspekcie życia rodzinnego.

Asystenci rodzin realizowali dwa projekty socjalne: „Chodź, poznaj, pokochaj”, którego celem było pokazanie rodzinom z dziećmi pięknych okolic naszego miasta jak również ukazanie form spędzania czasu wolnego. Ponadto miał on zapobiegać marginalizacji i wykluczeniu społecznemu.

Drugim projektem był projekt „Wieszak Party”. Projekt miał na celu wymianę odzieży pomiędzy rodzinami objętymi wsparciem asystenta rodziny i członkami społeczności lokalnej.

Uczestnicy wymiany pozyskiwali nowe rzeczy dzięki wymianie ich z innymi uczestnikami. Było to działanie o charakterze proekologicznym wzmacniające integrację społeczności lokalnej.

Przy pomocy i wstępnym udziale asystentów rodzin powstały dwie grupy samopomocowe: „Liga Mistrzów” i działająca na terenie Centrum Wsparcia Socjalnego „Babiniec przy Ogrodowej”.

W ramach ustalonego programu na terenie Centrum Wsparcia Socjalnego dla matek z dziećmi i kobiet w ciąży tam przebywających zorganizowano warsztaty podnoszące kompetencje opiekuńczo-wychowawcze, wyznaczania granic i pracy nad emocjami. Wokół placówki powstał ogród ekologiczny, o który dbają mieszkanki. Asystenci rodzin wraz z matkami organizowali urodziny dla dzieci. Matki same piekły ciasta, przygotowywały poczęstunek. Na koniec każde z dzieci miało swoją osobistą sesję fotograficzną. Organizowane były wycieczki, wspólne śniadania, powstała biblioteczka jak również gazetka Ośrodkowa „Babiniec przy Ogrodowej”. Odbywały się również zajęcia tematyczne dla najmłodszych, zajęcia kulinarne, zabawy sportowe na świeżym powietrzu, zajęcia logopedyczne. Udzielane były korepetycje dla dwójki dzieci.

W związku z wprowadzonymi obostrzeniami związanymi z pandemią COVID-19, asystenci rodzin pracowali w systemie pracy zdalnej. Od marca 2020 roku udzielali wsparcia telefonicznie, informując o wytycznych dotyczących pandemii, udzielali zdalnie lub osobiście pomocy w nauce dzieciom szkolnym, wspierano dzieci przedszkolne. Przeprowadzali rozmowy motywujące do podjęcia stosownej terapii lub utrzymania kontaktu z specjalistami.

W sytuacjach wymagających osobistego kontaktu, asystenci rodzin spotykali się w miejscu zamieszkania rodziny. Wśród rodzin objętych wsparciem asystentów 56 rodzin

przebywało na kwarantannie, dostarczono 231 posiłków. Udzielano pomocy zakupowej, pomocy w wprowadzaniu psów. Ogłoszono konkursy dla dzieci i młodzieży:

- ✓ „Chociaż małe rączki mam, wiem jak wirusa pokonać mam”
- ✓ „Dziś też mogę być superbohaterem”
- ✓ Narkotyki precz! Mówimy nie!”
- ✓ Eko to nie bzdury! Szanuj cuda natury!”
- ✓ „Andrzejki”
- ✓ „List do Świętego Mikołaja”
- ✓ „Mikołaj”

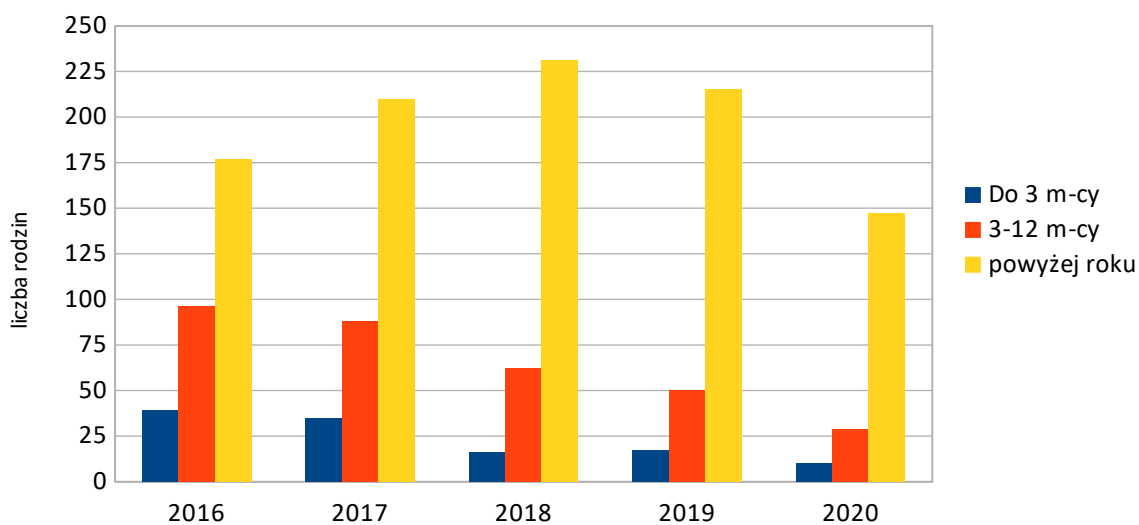
Przesyłano linki stron internetowych do rodziców celem zagospodarowania czasu małoletnim i nie tylko, między innymi dobre praktyki dla rodzica, jak sobie radzić z stresem, jak komunikować się z dzieckiem bez agresji, jak funkcjonować w pandemii.

Asystenci rodzin udzielali również wsparcia jako wolontariusze seniorom w ramach programu „Wspieraj seniora”.

W okresie wakacji w związku z projektem socjalnym „Chodź, poznaj, pokochaj” asystenci rodzin zrealizowali projekt w całości. Niestety drugi projekt „Wieszak Party” nie mógł zostać zrealizowany w związku z wprowadzonymi obostrzeniami związanymi ze stanem epidemiologicznym.

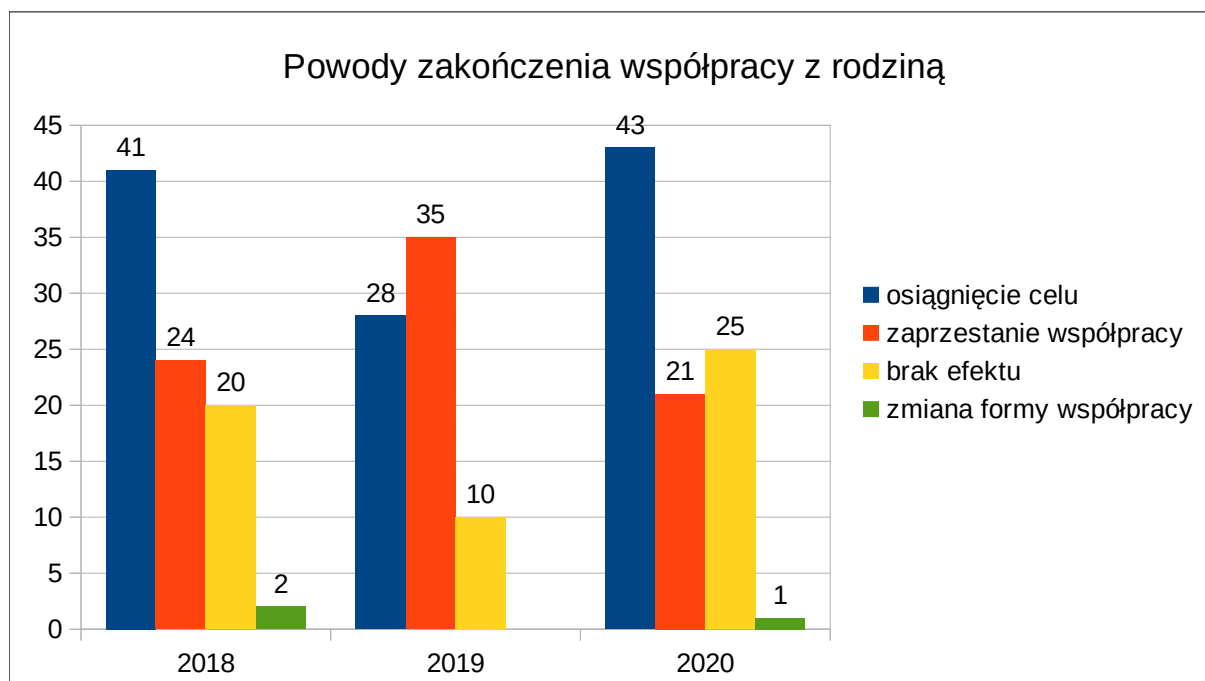
Praca asystentów z rodzinami jest procesem długofalowym. Z 147 rodzinami asystent rodziny pracował ponad rok, 29 rodzin było objętych wsparciem asystenta rodziny w okresie od 3 m-cy do roku, z 10 rodzinami asystent rodziny pracował poniżej 3 m-cy. Przeciętny czas pracy asystenta z rodziną wynosi ok. 15 miesięcy.

Długość pracy asystenta z rodziną

W 2020 r. zakończono współpracę z 89 rodzinami, z czego założone cele osiągnięto w 43 rodzinach, współpracę z asystentem rodziny zerwało 21 rodzin, natomiast z powodu braku efektów zakończono współpracę z 25 rodzinami.

Powody zakończenia współpracy z rodziną

W 2020 roku wszystkie rodziny wymagające wsparcia asystenta rodziny zostały objęte stosowną pomocą w ciągu 7 dni roboczych.

W celu doskonalenia umiejętności i warsztatu pracy asystenci rodzin uczestniczyli w szeregu szkoleń. W związku z wprowadzeniem obostrzeń szkolenia odbywały się on-line. 20 asystentów rodzin uczestniczyło w szkoleniach dotyczących między innymi: przemocy w rodzinie, pracy z dzieckiem niepełnosprawnym, interwencji kryzysowej.

W 2020 r. asystenci rodziny wspierali działania plenerowe organizowane przez Gminę wraz z radiem ZET "Weekend Planety z Radiem ZET".

Na przygotowanych stanowiskach odbywały się działania związane z ekologią, promowaniem zdrowego stylu życia, zajęcia edukacyjno-warsztatowe. Ogłoszono wyniki konkursu „Eko to nie bzdury – szanuj cuda natury”.

Pomoc w formie rodzin wspierających

W ramach działań mających na celu pomoc rodzinom w formie rodzin wspierających w 2020 r. 3 rodziny, zamieszkujące po sąsiedzku, nie spokrewnione, wspólnie z asystentem rodziny udzielały dodatkowego wsparcia rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

Z uwagi na ograniczenia wprowadzone w związku z epidemią, pomoc rodziny wspierającej udzielana była poprzez wsparcie emocjonalne, poradnictwo z zakresu wychowania

i opieki nad dzieckiem, pomocy dzieciom w nauce, monitorowania systematyczności uczęszczania dzieci na zajęcia szkolne i poza szkolne, sposobów organizowania czasu wolnego.

Rodziny wspierające uczestniczyły w szkoleniach, dotyczących przede wszystkim przygotowania do pełnienia funkcji rodziny wspierającej, omówienia możliwych problemów występujących w tych rodzinach, sposobach organizacji czasu wolnego, pracy na zasobach rodziny.

W 2020 roku z jedną rodziną objętą wsparciem rodziny wspierającej zakończono współpracę osiągając zamierzone cele. Rodzina wspierająca wyraziła chęć dalszej współpracy z rodziną.

Rozwój i funkcjonowanie środowiskowych form wsparcia dziennego.

Placówki wsparcia dziennego są jednostkami organizacyjnymi wspierania rodziny, w zakresie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci z rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Placówki zapewniają dzieciom wszechstronne wsparcie począwszy od potrzeb podstawowych po pomoc w organizacji czasu wolnego, pokonywania trudności szkolnych oraz radzenia sobie z zaburzeniami zachowania. Prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc należy do zadań własnych gminy. Swoim wychowankom zapewniają wsparcie począwszy od zapewnienia potrzeb podstawowych, jak opieka, bezpieczeństwo, wyżywienie poprzez pomoc w nauce, wsparcie emocjonalne w sytuacjach trudnych, aż po ciekawe zajęcia rozwojowe.

Głównym celem oddziaływań jest efektywne przygotowanie dziecka do samodzielnego funkcjonowania w dorosłym życiu poprzez nabycie praktycznych umiejętności życiowych i społecznych przy jednoczesnym wsparciu rodziny poprzez pracę nastawioną na przezwyciężenie trudności opiekuńczo-wychowawczych oraz świadczenie specjalistycznego poradnictwa.

W Wałbrzychu prowadzone są placówki wsparcia dziennego w formie opiekuńczej, opiekuńczo-specjalistycznej oraz podwórkowej. W/w placówki zapewniają dzieciom:

- opiekę i wychowanie,
- pomoc w nauce,
- pomoc w sytuacjach kryzysowych, szkolnych, rodzinnych, rówieśniczych, osobistych w oparciu o diagnozę indywidualną dziecka i jego rodziny,
- organizację czasu wolnego, zabawę, zajęcia sportowe,
- organizację zajęć z zakresu profilaktyki uzależnień mających na celu przeciwdziałanie zachowaniom ryzykownym,
- kształtowania u dzieci postaw związanych ze zdrowym stylem życia,
- organizowaniem dożywiania w formie posiłków,
- stałą współpracę z rodzicami
- współpracę ze szkołą oraz innymi instytucjami w celu udzielenia pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów

Placówki wsparcia dziennego prowadzone przez Gminę Wałbrzych

L.p.	Adres placówki	Nazwa placówki	Liczba miejsc
1	ul. Mickiewicza 26 58-300 Wałbrzych	Placówka wsparcia dziennego Śródmieście	15
2	ul. Grota Roweckiego 3a 58-309 Wałbrzych	Placówka wsparcia dziennego Piaskowa Góra	15
3	ul. Grodzka 71 58-316 Wałbrzych	Placówka wsparcia dziennego Podzamcze	15
4	ul. Niepodległości 64 58-303 Wałbrzych	Placówka wsparcia dziennego Podgórze	15
5	ul. Osiedleńców 58-301 Wałbrzych	Placówka wsparcia dziennego Nowe Miasto w formie pracy podwórkowej	15
6	ul. 1go Maja 58 – 305 Wałbrzych	Placówka wsparcia dziennego Sobięcín w formie pracy podwórkowej	15
7	ul. Przywodna 58 – 302 Wałbrzych	Placówka wsparcia dziennego Stary Zdrój w formie pracy podwórkowej	15

**Placówki wsparcia dziennego prowadzone przez organizacje pozarządowe
na zlecenie Gminy Wałbrzych**

L.p.	Nazwa placówki	Adres	Podmiot prowadzący	Liczba miejsc
1	Placówka wsparcia pn. Świetlica środowiskowa- forma opiekuńcza z elementami socjoterapii oraz profilaktyki uzależnień	ul. B. Chrobrego 45 58-300 Wałbrzych	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Powiatowy w Wałbrzychu ul. B. Chrobrego 45	25
2	Placówka Wsparcia Dziennego w formie opiekuńczo-specjalistycznej	ul. Dunikowskiego 39 58-309 Wałbrzych	Stowarzyszenie „Kalejdoskop” ul. Sosnowa 25 58-309 Wałbrzych	15
3	Placówka Wsparcia Dziennego „Romano Drom” forma połączona opiekuńczo-wychowawcza i specjalistyczna	ul. Królewiecka 9 58-300 Wałbrzych	Fundacja Pomocy Dzieciom i Młodzieży „Salvator” ul. Królewiecka 9	40

**Placówki prowadzące zajęcia opiekuńczo-wychowawcze dla dzieci
prowadzone przez organizacje pozarządowe na zlecenie Gminy Wałbrzych**

L.p.	Adres placówki	Nazwa placówki	Liczba miejsc
1	Pl. M. Darowskiej 1B 58-305 Wałbrzych	Świetlica Kuźnia Talentów – prowadzona przez Fundację Edukacyjną im. S. Wandy Garczyńskiej	30
2	Glinnik Nowy ul. Glinicka 3 58-303 Wałbrzych	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Powiatowy w Wałbrzychu	15
3	Rusinowa ul. Os. Górnice 48 58-308 Wałbrzych	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Powiatowy w Wałbrzychu	15
4	Biały Kamień ul. Gen. Andersa 145 58-304 Wałbrzych	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Powiatowy w Wałbrzychu	15
5	Sobięcín ul. 1-go Maja 112 58-305 Wałbrzych	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Powiatowy w Wałbrzychu	15

Placówkę Wsparcia Dziennego w Wałbrzychu prowadzoną przez Gminę powołano 1 stycznia 2013 r. na podstawie Uchwały Nr XL/344/2012 Rady Miejskiej Wałbrzycha z dnia 29 listopada 2012 r. Zgodnie z uchwałą nr XXXII/406/2016 Rady Miejskiej Wałbrzycha z dnia 14 listopada 2016 r. Placówkę połączono z tut. ośrodkiem i od 1 stycznia 2017 r. działa w jego strukturze. Ośrodek jest realizatorem ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej na terenie miasta Wałbrzycha w ramach której, w 2020 r. działały Placówki Wsparcia Dziennego z oddziałami:

- 1) w Centrum Aktywności Lokalnej przy ul. Mickiewicza 26
 - świetlica dla dzieci „Śródmieście”
- 1) w Centrum Integracji Rodziny przy ul. Grota Roweckiego 3
 - świetlica dla dzieci „Piaskowa Góra”
- 1) w PSP21 przy ul. Grodzkiej 71
 - świetlica dla dzieci „Podzamcze”
- 1) w Placówce opiekuńczo – wychowawczej przy ul. Niepodległości 64
 - świetlica dla dzieci „Podgórze”
- 1) w formie pracy podwórkowej (VII - VIII) ul. Osiedleńców
 - świetlica dla dzieci „Nowe Miasto”
- 1) w formie pracy podwórkowej (VII - VIII) ul. 1 Maja
 - świetlica dla dzieci „Sobięcín”

1) w formie pracy podwórkowej (VII - VIII) ul. Przywodna

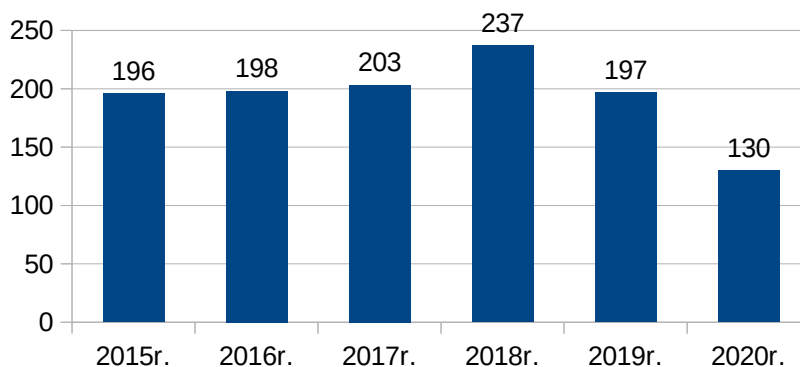
- świetlica dla dzieci „Stary Zdrój”

Pobyt w Placówce jest dobrowolny i nieodpłatny, a przyjęcie następuje na pisemny wniosek rodziców, opiekunów prawnych dziecka, lub na wniosek sądu. Placówka przeznaczona jest dla dzieci od 6 do 16 roku życia. W roku 2020 do placówek łącznie zapisanych było 130 dzieci.

Wartościowym sposobem rekrutacji jest bezpośrednio docieranie kadry placówki do dzieci i młodzieży poprzez kontakt w ich środowisku lokalnym np. osiedli, placów zabaw, boisk, poprzez organizację zdarzeń otwartych, eventów, koncertów, turniejów sportowych. Budując taki system wsparcia w br. prowadziliśmy także placówki wsparcia dziennego w formie pracy podwórkowej.

Działania w takiej formie prowadzone były w 3 dzielnicach: Nowym Mieście, Sobięcinie oraz na Starym Zdroju. Realizowane przez placówki działania animizacyjne, wyposażają dzieci w umiejętności łatwiejszego porozumiewania się z innymi, uczą współpracy, sprawiają że dzieci są bardziej aktywne i twórcze.

Liczba dzieci objętych wsparciem w placówkach wsparcia dziennego

Liczbę podopiecznych w poszczególnych placówkach podwórkowych w okresie lipiec/sierpień 2020 r. przedstawia poniższa tabela.

L.p.	Nazwa placówki podwórkowej	Liczba podopiecznych
1	Placówka wsparcia dziennego Nowe Miasto	10
2	Placówka wsparcia dziennego Stary Zdrój	9
3	Placówka wsparcia dziennego Sobięcin	12

W związku z rozprzestrzenianiem się pandemii, w celu zwiększenia bezpieczeństwa zdrowotnego dzieci uczęszczających do placówek liczba dzieci biorących udział w zajęciach oferowanych przez placówki wsparcia dziennego musiała zostać ograniczona. Czasowe zawieszenie działalności nie oznaczała braku możliwości prowadzenia różnorodnych zajęć i form wsparcia.

**Średnia miesięczna liczba podopiecznych
w poszczególnych placówkach stacjonarnych w 2020r**

Miesiąc	Nazwa placówki			
	PWD Śródmieście	PWD Piaskowa Góra	PWD Podzamcze	PWD Podgórze
Styczeń	5	11	14	9
Luty	11	16	11	9
Marzec	8	14	14	4
Kwiecień	-	-	-	-
Maj	-	-	-	-
Czerwiec (od 15.06.2020r)	9	10	8	8
Lipiec	14	16	14	9
Sierpień	13	17	12	9
Wrzesień	10	13	11	-
Październik (do 23.10.2020r)	10	11	11	6
Listopad	-	-	-	-
Grudzień	-	-	-	-
Razem	10	14	12	8

Z zachowaniem wszelkich procedur dotyczących utrzymania bezpieczeństwa sanitarnego w ramach zadań w roku 2020 Zespół Placówek Wsparcia Dziennego zorganizował szereg zajęć rozwijających zainteresowania dzieci i młodzieży, tj.: plastyczne, techniczne, muzyczne, sportowe, czytelnicze, integracyjne a także profilaktyczne; odbyło się kilka wycieczek pieszych oraz spotkań okolicznościowych.

W czasie funkcjonowania placówek zapewnialiśmy systematyczne dożywianie w postaci kanapek i owoców przez trzy dni w tygodniu. Zorganizowano dla podopiecznych wycieczki zimowej i letniej. Zespół Placówek Wsparcia Dziennego dzięki współpracy z innymi organizacjami i instytucjami współorganizował i uczestniczył w kilku imprezach i projektach integracyjno – edukacyjnych. Najważniejsze działania to:

- „Dzień babci i dziadka”. Z tej okazji we wszystkich placówkach, odbywały się uroczystości dla najstarszych członków rodzin. Podopieczni przygotowali przedstawienia, wiersze i piosenki. Wychowankowie odwiedzili również pensjonariuszy Domu Seniora Rusinowa, którzy z ogromną radością przyjęli od dzieci piękne laurki.
- „Akcja – rewitalizacja”. Dzieci wzięły udział w uroczystym zakończeniu projektu Akcja Rewitalizacja. Podczas wizyty w Radzie Wspólnoty Samorządowej Stary Zdrój odpowiadały na pytania dotyczące zajęć prowadzonych w ramach projektu, były zagadnienia m.in. z ogrodnictwa, przyrody, majsterkowania.
- „Bal karnawałowy”. Na początku lutego odbył się bal karnawałowy dla wszystkich podopiecznych. Zabawę, którą prowadziła grupa animacyjna Kamay Art, placówki wygrały w konkursie internetowym. Dzieci miały okazję uczestniczyć w niesamowitych zabawach muzyczno – ruchowych. Poprzez taniec przenosiły się do innych państw, poznając narodowe zwyczaje taneczne. Zabawy integrujące grupę wzmocniły więzi pomiędzy podopiecznymi.
- „Walentynki w mieście”. Jak co roku, podopieczni placówek wsparcia dziennego rozdali wszystkim pracownikom Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wałbrzychu upominki z okazji Dnia Zakochanych. Tym razem były to własnoręcznie wyklejane, kolorowe serduszka z dołączoną słodką niespodzianką. Zawitaliśmy również do Urzędu Miejskiego. Kilka serc udało się wręczyć także przypadkowym przechodniom, którzy zaskoczeni i wzruszeni dziękowali za podarunki.
- „Teatr w Mopsie”. W połowie lutego gościliśmy w naszym Ośrodku grupę teatralną Chrześcijańskiej Służby Charytatywnej, która zaprezentowała dzieciom przedstawienie, pt.: „Filip w krainie zdrowia”. Bardzo ważne dla naszego zdrowia informacje zostały przekazane w atrakcyjny i zabawny sposób, tak aby każde dziecko z łatwością zapamiętało, że należy myć ręce przed każdym posiłkiem, pić dużo wody, uprawiać sport i stronić od niezdrowych przekąsek. Po występie zorganizowane zostały warsztaty utrwalające, poznane „dobre nawyki”, w których udział mógł wziąć każdy z widzów.
- „Ptaki na moim podwórku”. Dzięki współpracy ze stowarzyszeniem O!Kultura oraz Fundacją Dzika Nadzieja, wszystkie placówki wzięły udział w cyklu warsztatów plastyczno-muzycznych, prezentacjach, spacerach, spotkaniach przyrodniczych, na których dzieci dowiadywały się w jaki sposób chronić dziką przyrodę w okolicy i jak karmić odpowiedzialnie ptaki. Spotkania kończyły się malowaniem ptaków na tymczasowym muralu podwórkowym oraz koncercie tria FANABERIA - muzyków Filharmonii Sudeckiej.

- W połowie września uczestniczyliśmy w miejskiej akcji „Sprzątanie Świata”, podczas której porządkowaliśmy wyznaczone tereny w naszym mieście.
- 19 września, podczas Pikniku Ekologicznego z radiem Zet poprowadziliśmy kreatywny namiot w którym dzieci mogły przygotować eko herb naszego miasta z plastikowych zakrętek, z produktów recyklingowych wykonały eko ludki. Odwiedzający nasze stoisko mogli również zagrać w ekologiczną grę planszową w której można było wygrać atrakcyjne nagrody. Na koniec odbył się ekologiczny pokaz strojów wykonanych również z materiałów recyklingowych.

W okresie wakacyjnym, uruchomione zostały dodatkowe placówki w formie pracy podwórkowej w trzech dzielnicach miasta: Nowe Miasto, Sobięcin i Stary Zdrój, które działały dwa dni w tygodniu. Obsługiwane były również przez naszych wychowawców, w związku z czym placówki stacjonarne funkcjonowały w tym okresie trzy razy w tygodniu. Utworzone tam grupy dzieci również czynnie brały udział w naszych wspólnych działaniach. Większość działań prowadzona była na świeżym powietrzu. Przez całe dwa miesiące wszyscy podopieczni, w ramach pieszych wycieczek, korzystali z uroków okolicznej przyrody oraz dostępnej oferty wałbrzyskich instytucji kultury, rekreacji i sportu. Ponadto zorganizowano dla nich kilka turniejów sportowych a także konkursów plastycznych.

Działania w czasie pandemii COVID 19.

W okresie od 16 marca do 15 czerwca oraz od 26 października do końca grudnia 2020 r. w związku z pandemią COVID – 19 Placówki Wsparcia Dziennego zostały zamknięte, ich działalność przeniosła się do sieci. Nasze działania opierały się na pracy wychowawców którzy wykorzystując kontakt telefoniczny, on-line, wideorozmowy lub za pomocą portali społecznościowych łącząc się z podopiecznymi :

- pomagali w nauce i rozwiązywaniu zadań domowych.
W tym celu wydrukowano specjalne ulotki z ofertą pomocy w nauki zdalnej, które rozpropagowano zarówno we wszystkich szkołach jak i wśród mieszkańców całego miasta.
- instruowali jak przygotowywać prace plastyczne i techniczne.
- pomagali przygotowywać prace konkursowe, co zakończyło się małymi sukcesami – I miejsce w konkursie WOK „Anioł - muśnięcie skrzydeł oraz wyróżnienie w konkursie MOPS – List do Św. Mikołaja.

- na facebooku, umieszczane były fotorelacje z naszych działań, dzieliliśmy się również wiadomościami edukacyjnymi i nie tylko,
- udostępnialiśmy pomysły jak aktywnie i kreatywnie spędzać czas wolny.
- zachęcaliśmy do aktywności fizycznej i zdrowego trybu życia,
- prowadziliśmy akcję zbiórki sprzętu komputerowego dla podopiecznych, którzy nie mogli uczestniczyć w zajęciach zdalnych z powodu braku komputera – pozyskaliśmy 7 komputerów, które zostały przekazane dzieciom,
- zorganizowaliśmy rozdanie świątecznych paczek podopiecznym naszych placówek.

Dzięki ciągłym kontaktom z naszymi podopiecznymi:

- rozpoczęliśmy wymianę pocztówkową z placówkami z całej Polski, dzięki czemu nawiązały się rozwijające kontakty,
- wzięliśmy udział w projekcie skierowanym do przedszkolaków, którego celem było zachęcenie do czytania wobec czego nasi podopieczni nagrywali audiobooki, które przesyłaliśmy do organizatora projektu.,
- wzięliśmy udział w akcji #dziecidiękujamedykom, przygotowując piękne plakaty z podziękowaniami dla pracowników na pierwszej linii frontu walki z covid-19,
- korzystaliśmy również z możliwości wyjścia na wspólne spacery (maks. 5 osób), dokarmialiśmy ptaki i wiewiórki w parkach, podziwialiśmy świąteczne przygotowania naszego miasta, odwiedziliśmy Ogrody Świąteł w Zamku Książ.

**Miesięczna liczba udzielonej pomocy dydaktycznej w nauce zdalnej
oraz wsparcia w sytuacjach problemowych podczas pandemii**

Miesiąc	Liczba udzielonego wsparcia		Razem
	Rodzice	Dzieci	
Kwiecień	125	288	413
Maj	91	334	425
Czerwiec (do 12.06.2020r)	35	103	138
Październik (od 26.10.2020r)	24	30	54
Listopad	191	250	441
Grudzień	126	184	310
Razem	592	1 189	1 781

Usługi opiekuńcze i specjalistyczne.

Rodzinom z dziećmi, w których istniała potrzeba zapewnienia pomocy w opiece, a same nie były w stanie jej zagwarantować w wystarczającym zakresie nadal przyznawane były usługi opiekuńcze. Dzieci korzystały także ze wsparcia w specjalistycznych szkołach oraz korzystały ze

środowiskowych form wsparcia. W Specjalistycznym Szpitalu im. Sokołowskiego działa poradnia neurologiczna dla dzieci oraz Szkoła Przyszpitalna na Dziennym Oddziale Psychiatrycznym. W/w placówki ograniczały swoją działalność w związku z obostrzeniami w okresie pandemii.

W 2020 r. specjalistycznymi usługami objęto 4 dzieci. Zadanie w całości realizowane z dotacji budżetu państwa.

Tworzenie i realizacja projektów i programów wspierających rodzinę.

W omawianym okresie sprawozdawczym Dział Profilaktyki Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej organizował, współuczestniczył lub uczestniczył w wydarzeniach, podczas których realizował działania profilaktyki środowiskowej: prowadził pogadanki z dorosłymi, szkolenia, przeprowadzał konkursy profilaktyczne dla dzieci i młodzieży w których otrzymać można było gadżety promujące dział: smycze, kubki, kalendarze, długopisy, przypinki, torby. Podczas wszystkich wydarzeń udostępniane były materiały informacyjne na temat działu i innych instytucji świadczących pomoc i działających na terenie Wałbrzycha oraz materiały edukacyjne tj. ulotki, broszury, plakaty.

Realizowane programy edukacyjne :

- Profilaktyka cyberprzemocy;
- Program profilaktyki rówieśniczej i domowej, zachowania konfliktowe;
- Program edukacyjny „Zaburzenia odżywiania – anoreksja i bulimia”;
- Program „Poznaj swoją moc”;
- Warsztaty antynikotynowe „Nie palę -wybieram zdrowie”;
- Warsztaty nadpobudliwości dzieci i młodzieży”;
- Wywiadówka profilaktyczna -dla rodziców;

Kampanie i programy zostały opisane w sprawozdaniu z Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Programu Przeciwdziałania Narkomanii, Programu Przeciwdziałania Przemocy.

Wykaz potrzeb w zakresie wspierania rodziny na rok 2021.

W celu prawidłowego wykonywania zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej za priorytetowe potrzeby uznano:

- ***Pozyskanie rodzin wspierających.***

Zgodnie z ustawą w celu wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych rodzina może zostać objęta pomocą rodziny wspierającej. W 2021 r. nadal będą podejmowane działania mające na celu pozyskiwanie nowych rodzin. Plakaty Informacje o poszukiwaniu rodzin będą pojawiać się na portalach społecznościowych oraz citylightach.

- ***Prowadzenie szkoleń i superwizji dla asystentów rodziny.***

Systematyczne podnoszenie kwalifikacji w zakresie pracy z rodziną i dziećmi. Udział w superwizji który poprawi jakość pracy, zwiększy kompetencje asystenta, pozwoli zminimalizować ryzyko wypalenia zawodowego, co z kolei przyczyni się do podniesienia jakości pracy oraz aktywności asystentów w działaniach podejmowanych na rzecz rodziny.

- ***Wzrost wynagrodzeń oraz utrzymanie zatrudnienia zgodnego z wymogami ustawowymi w zakresie pracy z rodziną i dziećmi.***

Jakość pracy placówek wsparcia dziennego oraz skuteczność wsparcia oferowanego podopiecznym zależy w przeważającym stopniu od jakości pracy zatrudnionej kadry. Chętnych do pracy z rodzinami w których występują problemy opiekuńczo-wychowawcze oraz dziećmi z rodzin dysfunkcyjnych jest niewielu, zatem dbanie o rozwój i zadowolenie zatrudnionej kadry jest kluczowym elementem podnoszenia jakości świadczonych usług.

Niskie wynagrodzenia powodują dużą rotację wśród asystentów oraz zatrudnianych w placówkach wsparcia dziennego pedagogów, co z kolei niekorzystnie wpływa na pracę z rodziną i dziećmi. Ważne jest także ustabilizowanie zespołu, co się przekłada na wyznaczenie celów zespołu, jego funkcjonowanie, zaangażowanie oraz komunikację. Konieczne jest zatrudnienie wychowawcy podwórkowego, który poprowadziłby naprzemiennie działania animacyjne i socjoterapeutyczne w 3 dzielnicach naszego miasta.

- ***Rozwój poradnictwa specjalistycznego.***

Bez dokładnego rozpoznania sytuacji rodziny jako całości, ale i każdego z jego członków, nie da się precyzyjnie określić problemów rodzin, których rozwiązanie przyczyni się do

prawidłowego jej funkcjonowania. Istotne zatem przy tak dużej liczbie rodzin borykających się z różnymi problemami wsparcie specjalistów m.in. psychologa i pedagoga. Także dzieci korzystające z placówek wymagają diagnozy, przeprowadzanej w udziale specjalistów, a w konsekwencji większego zaangażowania w śledzenie rozwoju dziecka.

- ***Utworzenie placówki wsparcia dziennego, prowadzenie placówek w formie podwórkowej – zatrudnienie wychowawcy podwórkowego.***

Placówki wsparcia dziennego to ważny i potrzebny element systemu wspierania rodziny mającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Konieczne zatem jest utworzenie placówek wsparcia dziennego w każdej dzielnicy miasta Wałbrzycha, tak aby wszystkie rodziny potrzebujące wsparcia w pełnieniu funkcji opiekuńczych i wychowawczych mogły skorzystać z tej formy pomocy. Niezmiernie istotne jest zatrudnienie wychowawcy podwórkowego, który m.in. inicjowałby i nawiązywał kontakty z dziećmi, integrował środowisko lokalne w trzech dzielnicach naszego miasta: Nowym Mieście przy ul. Osiedleńców, Starym Zdroju przy ul. Przywodnej oraz Sobiecinie przy ul. 1 Maja.

Placówki wsparcia dziennego stanowią cenny element systemu wspierania rodziny, dlatego potrzebna jest istotna poprawa ich dostępności. Efekty pracy placówek widoczne są na kilku płaszczyznach z których najważniejsze to: opieka, wychowanie, nauka, poczucie wartości, socjalizacja i rozwój.

Realizacja powyższych potrzeb i podjęcie działań w tym zakresie jest gwarancją wypracowania jednolitego systemu wspierania rodzin, ich lepszego funkcjonowania przy wykorzystaniu własnych zasobów i okazjonalnym wsparciu instytucjonalnych form pomocy.